

ASOCIACIÓN COSTA DOS CASTROS

MEMORIA DE ACTIVIDADE. ANO 2019

MEMORIA DE ACTIVIDADE. ANO 2019

A Asociación Costa dos Castros tense fixado como principais obxectivos de traballo para este ano 2019 seguir consolidando as marcas locais Costa dos Castros e Ruta Máxica de Oia a través do pulo ás actividades de difusión do patrimonio específicas para as persoas que visitan Oia.

Ao mesmo tempo, e dentro do modelo sostible que promove a Asociación, traballárase para potenciar a implicación da veciñanza, as colaboracións con outras iniciativas e asociacións locais e na divulgación do patrimonio dentro da comunidade escolar.

A programación foi desenvolvida en liña cos obxectivos que figuran nos estatutos da asociación, e que son os seguintes:

1. Promover o turismo no ámbito de actuación da asociación mediante a posta en valor dos seus recursos arqueolóxicos, históricos, naturais ou paisaxísticos.
2. Velar por crear as oportunidades de formación para arqueólogos e xente interesada na arqueoloxía nas intervencións arqueolóxicas que promova.
3. Promover o intercambio cultural.
4. Promover a preservación e recuperación do patrimonio material e inmaterial en xeral, para a integración na rede de recursos turísticos do municipio de Oia.

- **MEMORIA DE ACTIVIDADE 2019**

1. Renovación dos paneis informativos da Ruta Máxica de Oia

Nos primeiros meses deste ano procedeuse á renovación dos paneis das mesas informativas da Ruta Máxica de Oia, pois o deterioro sufrido nos últimos anos provocou que os textos e imaxes quedasen ilexibles na maioría dos casos. Os novos sinais estiveron instalados en abril, para a visita á Pedreira da fin de Semana do Tapeo e a Camelia (abril) e as visitas guiadas da Semana Santa.

2. Visita do grupo da Universidade de Portland

Un ano máis Costa dos Castros coordinou a estancia en Mougás do grupo da Portland State University (PSU) liderado pola profesora Suzanne Savaria, que visita Oia cada verán para desenvolver diversas actividades lúdico-culturais. Este ano participaron 12 persoas, as cales fixeron nunha visita guiada nocturna á Cabeciña, unha ruta de sendeirismo ata as Pozas de Mougás, recibiron unha clase sobre música tradicional e gaita e asistiron a un concerto de música tradicional nunha festa de convivencia coa veciñanza. Estiveron de visita entre o 28 e o 30 de xuño.

COSTA DOS CASTROS

3. Ciclo “Conversas na Costa dos Castros”

Unha novidade deste ano é a programación do ciclo de charlas con formato entrevista “Conversas na Costa dos Castros”, que ten como obxectivo achegar á veciñanza as novidades de investigación sobre o patrimonio local dunha forma amena e accesible.

En xaneiro celebrouse a primeira destas citas (casa cultural de Mougás), protagonizada pola antropóloga Guadalupe Jiménez-Esquinas.

COSTA DOS CASTROS

CONVERSAS NA COSTA DOS CASTROS

As outras caras do patrimonio

reflexións sobre o patrimonio en Oia

Guadalupe Jiménez-Esquinas

CONVERSA CON GUADALUPE JIMÉNEZ-ESQUINAS

AS OUTRAS CARAS DO PATRIMONIO
REFLEXIONS SOBRE
O PATRIMONIO EN OIA

SÁBADO 23 DE MARZO
ás 19.00h na CASA CULTURAL DE MOUGÁS

4. Visitas guiadas gratuítas

Desenvolvéronse visitas guiadas gratuítas coincidindo con eventos (Ruta do Tapeo e a Camelia, Festival Folclórico, visita da delegación de Oia, visita Avelaíña), peticións

COSTA DOS CASTROS

de asociacións e centros escolares e as tradicionais campañas de Semana Santa e verán. En Semana Santa programáronse visitas á Pedreira e ao Arrabal, neste último caso baixo a temática do campo de concentración no Mosteiro (imaxes a continuación).

En canto á tempada de verán, desenvólvese nos meses de xullo e agosto cos seguintes itinerarios:

- Visita guiada diúrna á Cabeciña (petróglicos+castro). (1 hora de duración).
- Visita guiada nocturna á Cabeciña (petróglicos). (1 hora de duración).
- Paseo Chavella- A Valga. (1,5 horas de duración).
- Visita ao Arrabal. (1 hora de duración).

COSTA DOS CASTROS

VISITAS GUIADAS OIA

DO 20 AO 30 DE XULLO

- MARTES:**
19.30H. BARRIO DO ARRABAL (CONTORNA DO MOSTEIRO DE OIA)
SEN INSCRICIÓN PREVIA
PUNTO DE ENCONTRO: OFICINA DE TURISMO
- XOVES:**
19.30H. CASTRO DE CHAVELLA E A VALGA
REQUIRE INSCRICIÓN
- SÁBADOS:**
22.30H. PETRÓGLIFOS DA CABECIÑA (NOCTURNA)
REQUIRE INSCRICIÓN

AGOSTO

- MARTES:**
19.30H. BARRIO DO ARRABAL (CONTORNA DO MOSTEIRO DE OIA)
SEN INSCRICIÓN PREVIA
PUNTO DE ENCONTRO: OFICINA DE TURISMO
- XOVES:**
19.30H. CASTRO DE CHAVELLA E A VALGA
REQUIRE INSCRICIÓN
- VENRES:**
19.30H. PETRÓGLIFOS E CASTRO DA CABECIÑA
REQUIRE INSCRICIÓN
- SÁBADOS:**
22.30H. PETRÓGLIFOS DA CABECIÑA (NOCTURNA)
REQUIRE INSCRICIÓN

Organiza

Colabora

INFORMACIÓN, INSCRICIÓN E OUTROS HORARIOS:
COSTADOSCASTROS@GMAIL.COM · 689365713

Ao igual que en tempadas anteriores, cómpre destacar a alta demanda para as visitas nocturnas. En canto a incidencias, é de salientar as malas condicións meteorolóxicas neste verán (que obrigaron a cancelar algunha visita ou mesmo provocaron días con 0 inscritos nas que se desenvolvían no monte) e a inevitable cancelación das visitas nas dúas últimas semanas de agosto por problemas familiares da coordinadora (enfermidade grave do pai, hospitalizado noutra provincia).

Aínda así, máis de 100 persoas asistiron ás visitas.

Detalle de visitas de verán:

DATA	VISITA	PAX	PROCEDENCIA
20-jul	A Cabeciña (N)	20	P Vasco, Galicia, México
23-jul	Arrabal	20	Galicia, León
25-jul	Chavella-A Valga	0	Cancelada por choiva
27-jul	A Cabeciña (N)	20	Vigo, Barcelona
30-jul	Arrabal	4	Vigo, Tomiño, Brasil
01-ago	Chavella-A Valga	0	
02-ago	A Cabeciña (D)	2	Ourense
03-ago	A Cabeciña (N)	11	A Coruña, Ourense, Madrid
05-ago	Arrabal	10	Madrid, Toledo, Vigo
08-ago	Chavella-A Valga	0	CANCELADA por choiva
09-ago	A Cabeciña (D)	7	Vigo
10-ago	A Cabeciña (N)	20	Vigo, Cataluña, Lugo
13-ago	Arrabal	8	Madrid, Burgos, Galicia
15-ago	Chavella-A Valga	2	Madrid
16-ago	A Cabeciña (D)	0	Non apareceron os dous grupos inscritos
17-ago	A Cabeciña (N)		
19-ago	Arrabal		
21-ago	Chavella-A Valga		
22-ago	A Cabeciña (D)		
23-ago	A Cabeciña (N)		CANCELADAS
27-ago	Arrabal		
29-ago	Chavella-A Valga		
30-ago	A Cabeciña (D)		
31-ago	A Cabeciña (N)	0	
	TOTAL	124	

5. Novas narrativas para as visitas guiadas

Durante o primeiro semestre tamén se prepararon novas narrativas para os novos puntos de visitas guiadas programadas ou propostas temáticas de lugares onde xa se viñan desenvolvendo visitas. Así, preparouse a narrativa sobre o Barrio do Arrabal durante o período de actividade do campo de concentración do Mosteiro (como colaboración á publicación do libro sobre ese tema de F.J. Costas Goberna), outra sobre o complexo rupestre da Pedreira e outra para o percorrido Chavella-A Valga (desenvolvido durante as visitas de verán).

6. Colaboración Proxecto 6x6 punto de encontro O Arrabal, historias non escritas.

Desde ACDC tamén se brindou colaboración co proxecto do obradoiro de teatro veciñal e patrimonio 6x6 punto de encontro O Arrabal, historias non escritas, dentro

do cal se desenvolveu unha visita dramatizada polo barrio histórico a principios de xuño. Neste caso, a colaboración de Costa dos Castros co proxecto consistiu na redacción dunha carta de interese á iniciativa para que o Concello de Oia puidera anexar á súa solicitude de subvención da liña de axudas “O teu xacobeo”. Así mesmo, prestouse colaboración e axuda nos contidos do proxecto que tiñan que ver co patrimonio local.

Tamén se prestou colaboración a través de actividades directas co gallo deste proxecto, como unha exposición de obxectos tradicionais (Oficina de Turismo) e a edición dun catálogo con contidos sobre a mostra e o libreto dos diálogos da visita dramatizada.

7. Accións de didáctica coas escolas

Actividades de divulgación, concienciación e sensibilización sobre o patrimonio de Oia nos CEIP Mestre Manuel García e Refoxos. No curso 2018-2019, a programación concreta foi deseñada en colaboración coa dirección e profesorado de cada un dos centros e consistiu nun obradoiro de elaboración de elementos decorativos baseados no patrimonio local (ornamentos empregados nas rúas do durante a

representación teatral do proxecto 6x6 punto de encontro O Arrabal, co que Costa dos Castros ten colaborado) e nunha visita guiada á Pedreira para o alumnado dos cursos de 5º e 6º do CEIP Mestre Manuel García. A raíz da visita guiada, o alumnado fixo unha reportaxe con entrevistas e testemuños en Radio Arrabal.

Tamén se fixo entrega, a ambas escolas locais, dos cadernos divulgativos sobre os petróglifos do río Vilar editados o pasado ano e dos cadernos sobre a visita dramatizada editados este ano.

No último trimestre de ano (xa no curso 2019-2020) traballouse nun obradoiro de patrimonio arredor da temática dos cabaqueiros do Baixo Miño e as telleiras de Oia, se ben finalmente quedou adiado ata a próxima primavera (Refoxos). Para esta actividade, ao CEIP de Refoxos foille cedida a exposición fotográfica “Memorias da Telleira” confeccionada por Costa dos Castros para o Rei Sol 2018.

8. Colaboración no traballo de campo para a elaboración dun molde e réplica do petróglifo de Auga dos Cebros por parte da Escola de Conservación

A raíz da actuación da Escola de Conservación e Restauración de Bens Culturais de Galicia, con sede en Pontevedra, para a elaboración dunha réplica do petróglifo de Auga dos Cebros, desde Costa dos Castros colaborouse na difusión do proxecto nos medios de comunicación e ao público en xeral (redes sociais, notas de prensa, blog,

redes sociais, etc.) e prestando apoio nos labores de campo e na visita explicativa desenvolvida pola Escola o 25 de xuño.

**VISITA AOS TRABALLOS DE ELABORACIÓN DO MOLDE
PARA A RÉPLICA DO PETRÓGLIFO DE AUGA DOS CEBROS**

**QUERES
ASISTIR?**

- MARTES 25 ÁS 18.00 HORAS
- PUNTO DE ENCONTRO:
EXTERIOR CAFETERÍA
A RIÑA (STA. M^o OIA)
- INFO: 689.35.57.13

C.M.V.M.C.
PEDORNES

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACIÓN
E INVESTIGACIÓN
DE BENS CULTURAIS
DE GALIÇA

OIA
COSTA
DOS
CASTROS

9. Inserción de Costa dos Castros na “Cartografía Cultura y Ruralidad”, posta en marcha no marco da iniciativa “Cultura y Ciudadanía” do Ministerio de Cultura.

A [Cartografía Cultura e Ruralidad](#) é un mapeo de axentes e proxectos culturais no medio rural ou vinculados a el e que responden a premisas como:

- Vinculación clara e específica co territorio e a noción de ruralidade.
- Participación cidadá e/ou impacto social
- Singularidade e innovación
- Contribución á actualización dos imaxinarios, prácticas ou procesos culturais.

Co obxectivo de seguir dando a coñecer a labor da Asociación e o seu modelo de actuación no patrimonio e a veciñanza, Costa dos Castros foi inserido ao comezo do proceso de mapeo, de xeito que xa figuraba na cartografía no momento da súa difusión pública a principios do mes xuño (no marco do “III Foro Cultura y Ruralidades”).

10. Comunicación

Os principais labores de comunicación desenvolvidos nos primeiros 6 meses do ano consistiron na inserción de contidos no blog, as actualizacións das redes sociais (Facebook, Twitter e Instagram) e o desenvolvemento de campañas específicas para as actividades e proxectos concretos (notas de prensa e maior intensidade de publicación en redes sociais (Facebook, Twitter, Instagram) e o blog (www.costadoscastros.com), mailing e whatsapp durante a Semana Santa, nas Conversas da Costa dos Castros e o proxecto en Auga dos Cebros).

En 2019 (datos a día 16-12), detectáronse un total de 85 aparicións en medios (de información xeral e especializada, de ámbito local, autonómico e tamén no Norte de Portugal. Ver anexos).

Tamén se mantivo a colaboración con Arqueotrip, facilitándolle contidos a esta plataforma de destinos de turismo arqueolóxicos e culturais co obxectivo de amplificar a difusión do patrimonio cultural de Oia.

← → No es seguro | arqueotrip.com/como-visitar-la-costa-dos-castros-guia-util/

INICIO RUTAS MAPA ACTIVIDADES BLOG COLABORACIONES PROYECTO

¿Cómo visitar la Costa dos Castros? Guía útil.
por ArqueoTrip | Jun 9, 2019 | GUÍAS ÚTILES | 0 Comentarios

194 Actividades por localización
Elige una categoría

Tipo de actividad
Centros Educativos Escapada
Eventos Excursión
Gastronomía Taller
Turismo activo Viaje Visita

Buscar productos...
Buscar

[i] La **Costa dos Castros** (Costa de los Castros) se localiza en el municipio pontevedrés de Oia. Un fabuloso espacio natural que pone en contacto el océano Atlántico en la zona de las Rías Baixas, y la montaña Sierra da Groba. Una de sus singularidades es que está repleto de testimonios de la Edad del Bronce (**grabados rupestres**) y de la Edad del Hierro (**castros protohistóricos**). Allí se localiza además, el **Monasterio de Santa María de Oia**, fundado en el siglo XII y único cenobio cisterciense de Europa ubicado a la orilla del mar. Oia está el

11. Outras actividades

A Asociación Costa dos Castros tamén ten participado nas seguintes xuntanzas e actos públicos:

-Reunión GDR Eu Rural para a elaboración da estratexia turística (mércores 13 de marzo en Gondomar).

-Reunión Plan Mobilidade do Concello de Oia. (Venres 22 de marzo).

-Relatorio nas “Jornadas Fazer con tod@s: Arqueología, Museus, Comunidades”. (Museo do Coa -Portugal-, 26 de abril). Presentación a cargo da coordinadora.

COSTA DOS CASTROS

-Presentación do libro coordinado por F.J. Costas Goberna *Con otra mirada. Horror de la guerra civil española en el Monasterio de Oia 1936-1939*, editado polo Concello de Oia. O coordinador da obra, membro de ACDC, foi presentado polo vicepresidente da Asociación, M. Ángel Pombal, nun acto presidido pola alcaldesa, Cristina Correa. (22 de maio)

Sobre esta mesma temática, tamén cabe destacar a publicación dun artigo de F.J. Costas Goberna na publicación Glaucopis do Instituto de Estudos Vigueiros, accesible na seguinte ligazón:

<https://www.ievigueiros.com/gl/publicacions/glaucopis-boletin-del-instituto-de-estudios-vigueiros-no-23>

-Acompañamento a unha estudante de Belas Artes (Estrela) nun itinerario pola Ruta Mágica de Oia para recoller información sobre algún dos petróglifos de Oia, no contexto do seu Traballo de Fin de Grao. (11 de agosto)

-Reunión coa artista María Meijide, de visita en Oia para realizar varias acuarelas dentro da iniciativa “Camiño adentro”, un ciclo protagonizado por mulleres artistas con proxectos que xiran arredor do Camiño Portugués da Costa e os concellos por onde pasa. (setembro)

-Relatorio na xornada “Que podes facer pola conservación?”, organizada pola Sociedade para o Estudo e Conservación do Patrimonio Natural e Etnográfico. (26 de outubro, Vigo).

-Relatorio sobre a pía de Mougás na Semana Cultural de Mougás, a cargo de Manuel Ángel Pombal, vicepresidente de ACDC. (21 de decembro)

12. Datos totais de participación

Achéganse neste cadro-resumo os datos de participación nas distintas actividades desenvolvidas por Costa dos Castros. No que vai de ano (con datos a 12-11), rexistráronse máis de 1.000 participacións nas distintas propostas culturais e turísticas:

DATA	VISITA/ACTIVIDADE	PAX	PROCEDENCIA
01-feb	Visita e presentación grupo teatro prox. 6x6	25	Oia
09-feb	Visita Escola Conservación A. Cebros	5	Prov Pontevedra
23-feb	Conversas Lupe	50	Oia e contorna
27-feb	Presentación libro Goberna	0	
03-abr	Visita A Cabeciña grupo Aveláña A Guarda+ Baiona (María)	16	Val Miñor e Baixo Miño
13-abr	Visita Arrabal pola ruta do tapeo e camelia	11	Vigo, Nigrán, Oia
13-abr	Visita A Pedreira pola ruta do tapeo e camelia	30	Vigo, Nigrán, Oia, Cambados,
18-abr	Semana Santa A Pedreira	15	Vigo e Val Miñor
19-abr	Semana Santa Arrabal "con outra ollada"	60	Oia, Vigo, Val Miñor e B Miño
28-abr	Visita intercambio Oia (Portugal)	6	Portugal
17, 18,19-mai	Fin de curso ANPA Ceip Viñagrande (V. Arousa)	34	Arousa
27-may	Visita A Pedreira, 5º e 6º CEIP Mestre M García	30	Oia
28-may	Obr. manualidades Sta Calumbra CEIP Refoxos	6	Oia
xuño	Exposición "historias non escritas" (estimación)	500	
15-jun	Visitas Pedreira-Arrabal grupo folk Valladolid	14	Valladolid
Xullo-agosto	Visitas campaña de verán	124	
18-ago	Visita Estrela Ruta Máxica (Traballo Fin de Grao)	2	Vigo
12-oct	Visita grupo Clásicos Val Miñor	90	Val Miñor e Vigo
TOTAIS		1018	

RELACIÓN GASTOS	SEN IVE	CON IVE
Teléfono (xan-out)	174,64	221,06
Seguro	250,55	250,55
Fra1 coordinadora	4545,46	5500,00
Fra2 coordinadora	4545,46	5500,00
Comisións bancarias	48,00	48,00
TOTAL	9564,11	11519,61

ANEXO

RECOMPILACIÓN DE APARICIONES EN MEDIOS DE COMUNICACIÓN (datos a 16/12/2019)

1. https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/vigo/oia/2019/02/20/escuela-restauracion-hara-replica-grabados-barcos-oia/0003_201902V20C6991.htm
2. https://telemarinas.com/estudan-a-elaboracion-dunha-replica-do-petroglifo-auga-dos-cebros-de-pedornes/?fbclid=IwAR0qZnxngDz6lfd6sF-PO-UmHDMqcsEGQY_zswQw_xuda2ijoi5U1RVhPwM
3. <https://historiadeg Galicia.gal/2019/02/o-petroglifo-que-amosa-unha-nave-mediterranea-do-ii-milenio-a-c-e-e-unico-no-arco-atlantico-tera-unha-replica/>
4. https://infogauda.blogspot.com/2019/02/oia_26.html
5. <https://telemarinas.com/estudan-a-elaboracion-dunha-replica-do-petroglifo-auga-dos-cebros-de-pedornes/>
6. <http://www.comarcasnarede.com/baixo-mino/oia/item/12259-estudase-a-creacion-dunha-replica-do-petroglifo-de-auga-dos-cebros-de-oia>
7. <https://www.infominho.com/movil.php/id/50/objeto/38794/claves/Escola-Superior-de-Conservaci%C3%B3n-e-Restauraci%C3%B3n,-comunidade-de-montes-de-Pedornes-e-Costa-dos-Castros-estudan-unha-nova-actuaci%C3%B3n-en-Auga-dos-Cebros>
8. <http://www.atlantico.net/articulo/area-metropolitana/oia-busca-proteccion-yacimiento-auga-cebros/20190227001858694190.html>
9. <https://www.cousasde.com/estudan-unha-nova-actuacion-sobre-o-singular-petroglifo-de-auga-dos-cebros-oia/>
10. https://infogauda.blogspot.com/2019/02/oia_26.html?m=1
11. <https://www.noticiasvigo.es/escola-superior-de-conservacion-e-restauracion-comunidade-de-montes-de-pedornes-e-costa-dos-castros-estudan-unha-nova-actuacion-en-auga-dos-cebros/>
12. Ser Baixo Miño. Hoy Por Hoy Baixo Miño. Martes, 5 de marzo de 2019
13. Atlántico Diario. Xoves 14 de marzo de 2019

14. <http://diariodevigo.com/conversas-na-costa-dos-castros-en-la-casa-cultural-de-mougas-en-oia/>
15. <https://telemarinas.com/botan-a-andar-as-conversas-na-costa-dos-castros-para-divulgar-o-patrimonio-de-oia-entre-a-vecinanza/>
16. <https://www.infominho.com/index.php/id/103/objeto/38923/claves/Botan-a-andar-as--Conversas-na-Costa-dos-Castros--para-divulgar-o-patrimonio-local-entre-a-veci%C3%B1anza>
17. https://infogauda.blogspot.com/2019/03/oia_13.html
18. Radio Municipal de Tui. Conversas na Costa dos Castros, 14 de marzo.
19. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/03/21/costa-castros-inicia-ciclo-divulgacion/2072590.html> (e papel)
20. http://www.diariocultural.gal/diario-cultural/conversas-na-costa-dos-castros-reflexions-sobre-o-patrimonio-en-oia/?fbclid=IwAR37M3s_kRlKYp3WNIVGhTeNnMS5D90C47eW1IZ3XG0JWUW_TvACujOVDc
21. <https://www.infominho.com/index.php/id/100/objeto/38923/claves/Especial---Este-s%C3%A1bado-botaron-a-andar-en-Oia-as--Conversas-na-Costa-dos-Castros->
22. https://infogauda.blogspot.com/2019/03/oia_25.html?m=1
23. <https://www.infominho.com/index.php/id/50/objeto/39007/claves/O-Concello-edita-o-libro--Con-otra-mirada.-El-horror-de-la-Guerra-Civil-Espa%C3%B1ola-en-el-Monasterio-de-Oia.-1936-1939->
24. <https://telemarinas.com/presentase-o-libro-con-otra-mirada-el-horror-de-la-guerra-civil-espanola-en-el-monasterio-de-oia-1936-1939/>
25. <https://www.lavozdegalicia.es/noticia/vigo/oia/2019/03/25/investigacion-saca-luz-guernicas-campo-concentracion-oia/00031553507257769174343.htm>
26. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/03/25/oia-divulga-horror-campo-concentracion/2075108.html>
27. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/03/26/horror-campo-concentracion-oia/2075296.html>
28. <https://www.galiciainconfidencial.com/noticia/89779-santa-maria-oia-mosteiro-campo-concentracion-franquista>
29. <http://xornaldevigo.gal/val-minor/oia/21370-costas-goberna-o-verdadeiro-guernica-e-o-que-esta-escrito-nos-muros-do-campo-de-concentracion-de-oia/>

30. https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/vigo/oia/2019/03/27/tragica-historia-campo-concentracion-oia/0003_201903V27C8997.htm
31. <https://www.atlantico.net/articulo/area-metropolitana/cuando-monasterio-oia-fue-campo-prisioneros/20190327005101698256.html>
32. https://cadenaser.com/emisora/2019/03/27/radio_vigo/1553692020_739639.html
33. <http://historiadeg Galicia.gal/2019/03/o-mosteiro-de-oia-de-fortaleza-contra-os-piratas-a-campo-de-concentracion/>
34. <https://www.noticiasvigo.es/o-concello-edita-o-libro-con-otra-mirada-el-horror-de-la-guerra-civil-espanola-en-el-monasterio-de-oia-1936-1939/>
35. Radio Voz Vigo día 27
36. Radio Municipal de Tui día 27
37. <https://www.infominho.com/index.php/id/103/objeto/39007/claves/Especial---Presentaci%C3%B3n-do-libro--Con-otra-mirada.-El-horror-de-la-Guerra-Civil-Espa%C3%B1ola-en-el-Monasterio-de-Oia.-1936-1939->
38. <https://metropolitano.gal/planes/ruta-de-tapeo-y-visitas-guiadas-gratuitas-en-oia-camelia/>
39. <https://diariodevigo.com/oia-celebra-la-tercera-edicion-de-su-ruta-del-tapeo-y-la-camelia-los-dias-13-y-14-de-abril/>
40. <https://telemarinhas.com/oia-celebra-a-terceira-edicion-da-sua-ruta-do-tapeo-e-a-camelia/>
41. <https://www.infominho.com/index.php/id/50/objeto/39137/claves/Oia-celebra-a-terceira-edici%C3%B3n-da-s%C3%BAa-Ruta-do-Tapeo-e-a-Camelia-os-d%C3%ADas-13-e-14-de-abril>
42. https://www.hosteltur.com/comunidad/nota/018510_oia-celebra-la-tercera-edicion-de-su-ruta-del-tapeo-y-la-camelia-el-13-y-14-de-abril.html
43. https://infogauda.blogspot.com/2019/04/oia_32.html
44. <https://www.atlantico.net/articulo/area-metropolitana/oia-aumentara-oferta-ludica-camping-mougas/20190406001130700032.html>
45. <http://www.caminha2000.com/jornal/n920/galiza.html#onze>
46. <https://www.gastroculturaviajera.com/2019/04/iii-ruta-del-tapeo-y-de-la-camelia-en.html>
47. <https://www.cousasde.com/visitas-guiadas-e-actuacions-musicais-na-semana-santa-de-oia/?fbclid=IwAR22JtwNaEBfskC2YIM6MfsW-w3LwrfkrVAnW->

- [ssH8TnwCACzFW83LajCa0](#)
48. Cadena Ser Hoy por Hoy Baixo Miño 17 de abril. Noticia.
  49. <https://metropolitano.gal/planes/visitas-guiadas-para-celebrar-el-puente-de-semana-santa-en-oia/>
  50. <https://telemarinas.com/visitas-guiadas-e-actuacions-musicais-para-celebrar-a-semana-santa-en-oia/>
  51. <https://www.infominho.com/index.php/id/50/objeto/39232/claves/Semana-Santa-de-cultura-e-lecer-en-Oia>
  52. <https://telemarinas.com/unha-exposicion-de-obxectos-tradicionais-complementara-a-visita-dramatizada-ao-arrabal/>
  53. <https://www.infominho.com/index.php/id/103/objeto/39581/claves/Unha-exposici%C3%B3n-de-obxectos-tradicionais-complementar%C3%A1-a-visita-dramatizada-ao-Arrabal>
  54. <https://www.cousasde.com/unha-exposicion-de-obxectos-tradicionais-complementara-a-visita-dramatizada-ao-arrabal/>
  55. <http://www.crtvg.es/rg/panoramica/o-patrimonio-arqueoloxico-e-a-xestion-do-monte>
  56. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/05/28/oia-prepara-exposicion-etnografica-semana/2113054.html>
  57. https://www.lavozdegalicia.es/noticia/vigo/oia/2019/05/29/oia-pone-valor-fin-semana-patrimonio-inmaterial/0003_201905V29C9994.htm
  58. <http://www.caminha2000.com/jornal/n927/CAMINHA2000.html>
  59. Cadena Ser Baixo Miño (Hoy por Hoy Baixo Miño) día 31 de maio.
  60. <https://telemarinas.com/inician-los-trabajos-para-la-elaboracion-de-replica-del-petroglifo-auga-dos-cebros/>
  61. <https://www.lavozdegalicia.es/noticia/pontevedra/pontevedra/2019/06/20/escola-restauracion-hara-replica-petroglifo-augas-dos-cebros/00031561025651340921439.htm>
  62. https://www.lavozdegalicia.es/noticia/vigo/oia/2019/06/21/escola-restauracion-replicara-petroglifo-auga-dos-cebros-unico-fachada-atlantica-europea/0003_201906P21C2996.htm
  63. <https://www.infominho.com/index.php/id/50/objeto/39805/claves/La-limpieza-del-entorno-de-Auga-dos-Cebros-abre-este-fin-de-semana-los-trabajos-para-la-elaboraci%C3%B3n-de-una-r%C3%A9plica-del-petroglifo>

64. <https://historiadegalicia.gal/2019/06/o-petroglifo-do-barco-que-proba-a-relacion-entre-galicia-e-o-mediterraneo-fai-4-000-anos-tera-replica-esta-fin-de-semana/>
65. https://www.ivoox.com/ent-patricia-munoz-costa-dos-castros-replica-do-audios-mp3_rf_37393661_1.html?fbclid=IwAR3ID7z2WJ4EWkltGq4HwedMsvISHPPNOL_TCundHVedBcQID0YBQC_R1ic
66. Diario de Pontevedra
67. https://infogauda.blogspot.com/2019/06/pedornes-oia_99.html?fbclid=IwAROGU2J6beIOiAp4AEv8UBYMEVo1VK1Jo6GyOUxfswGNEYT-jcLnICNLCWA
68. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/06/22/oia-inmortaliza-replica-barco-rupestre/2127895.html>
69. <http://www.caminha2000.com/jornal/n931/galiza.html#dez>
70. <http://www.crtvg.es/rg/panoramica/o-patrimonio-arqueoloxico-e-a-xestion-do-monte>
71. <https://telemarinhas.com/arranca-a-programacion-de-visitas-guiadas-de-costa-dos-castros/>
72. <https://www.atlantico.net/articulo/area-metropolitana/oia-inicia-visitas-guiadas-municipio/20190717024743719654.html>
73. <https://www.farodevigo.es/comarcas/2019/07/17/ciclo-estival-visitas-yacimientos-arqueologicos/2140954.html>
74. <https://www.infominho.com/index.php/id/103/objeto/40035/claves/Arranca-esta-fin-de-semana-a-programaci%C3%B3n-de-visitas-guiadas-de-Costa-dos-Castros>
75. https://infogauda.blogspot.com/2019/07/oia_16.html
76. Entrevista Radio Municipal de Tui 18/07. Visitas guiadas.
77. <http://www.caminha2000.com/jornal/n935/galiza-oia.html#um>
78. Entrevista Ser Baixo Miño 20/07. Visitas guiadas.
79. TVG A Revista Fin de Semana. Visitas guiadas (reportaxe gravada o 22/07).
<http://www.crtvg.es/tvg/a-carta/a-revista-fds-4162251?t=2577>
80. <https://metropolitano.gal/planes/vuelven-las-visitas-nocturnas-a-los-petroglifos-de->

- [oia/?fbclid=IwAR3o7EIEhRMt6Ofe1LhA5q9or8viZ8Jjdg5QH0tZspgW7eUtN8EjxQZ0Xkg](https://www.facebook.com/costadoscastros/?fbclid=IwAR3o7EIEhRMt6Ofe1LhA5q9or8viZ8Jjdg5QH0tZspgW7eUtN8EjxQZ0Xkg)
81. <https://www.atlantico.net/articulo/vigo/molde-salvuarda-secreto-petroglifos/20190726002343721067.html>
  82. https://www.lavozdegalicia.es/noticia/also/2019/07/31/verano-nocturno/0003_201907G31P34993.htm
  83. https://www.lavozdegalicia.es/noticia/vigo/oia/2019/08/01/oia-tui-muestran-riqueza-patrimonial/0003_201908V1C6999.htm
  84. <https://quehacerenvigo.es/visitas-a-los-petroglifos-de-oia/>
  85. Radio Valladares 09/08. https://www.ivoox.com/costa-dos-castros-audios-mp3_rf_39667428_1.html